

KLASIKAPLUS.CZ

1. Jakub Klecker: Základem mé práce je pevný časový plán a přesná umělecká představa

07.11.2023 klasikaplus.cz - Karla Hofmannová

Odkaz na originál

Klíčová slova: opera (3); ostravská (3); divadla; moravskoslezského; Národního; opeře; opery; Ostravě

"Každou operní inscenaci připravujeme ve dvojím dirigentském obsazení. Je vždy výhodou mít k sobě kolegu, na kterého je člověk zvyklý. Vědět, co můžeme jeden od druhého očekávat."

"Každá repríza opery je vždy svým způsobem novou premiérou. Takový adrenalin na symfonickém koncertě nezažijete."
"Na léta strávená v Kantiléně se nedá zapomenout. Tyto okamžiky mi jasně nasměrovaly cestu uměleckého i osobnostního růstu." Jakub Klecker patří ke střední generaci dirigentů a sbormistrů, kteří se dokáží energicky prosazovat. Působí stabilně v Janáčkově opeře Národního divadla Brno, pravidelně hostuje v opeře **Národního divadla moravskoslezského** a diriguje tuzemské symfonické orchestry. V současné době má za sebou dvě stěžejní premiéry českých oper, v Brně nastudoval a provedl Dvořákova Jakobína, v Ostravě obnovenou premiéru Smetanova Tajemství. V uplynulém měsíci připravil a dirigoval řadu úspěšných symfonických koncertů s Komorní filharmonií Pardubice, Státní filharmonií Košice, Karlovarským symfonickým orchestrem a také Janáčkovým akademickým orchestrem. Je vedoucím Katedry dirigování a operní režie na brněnské JAMU a byl donedávna dlouholetým sbormistrem sboru dětí a mládeže Kantilény.

Jak je možné zvládat tak náročné úkoly najednou při zachování špičkové kvality? Je to vůbec v lidských silách? Je to především o předem propracované logistice, přesném naplánování zkoušek dlouhou dobu dopředu a v neposlední řadě i o koordinaci práce s mými kolegy-asistenty, na které se mohu stoprocentně spolehnout. Jsem zvyklý, že se několik produkcí sejde často i v jednom týdnu. Pro přesné plánování používám zatím výhradně papírovou formu diáře, kde si mohu logistiku vymýšlet, gumovat a škrtnat. Je to taková moje kreativní práce, to v mobilu nejde.

Dlouhodobé plány se ale mohou kdykoli zvrtnout, jsme jen lidé a priority se mohou měnit, jak se to potom řeší? Každou operní inscenaci připravujeme ve dvojím dirigentském obsazení. Je vždy výhodou mít k sobě kolegu, na kterého je člověk zvyklý. Vědět, co můžeme jeden od druhého očekávat v umělecké i kolegiální rovině. A ještě je tu další bonus, který se týká aktivního zapojení studentů dirigování brněnské JAMU, kteří jsou součástí nově vznikající inscenace souboru Janáčkovy opery Národního divadla Brno. Posluchači pravidelně vedou aranžovací zkoušky s klavírem. Je to skvělá možnost prohlubovat jejich umělecký rozvoj, dalo by se říci – jeden z nejdůležitějších momentů v rámci celého studia na JAMU.

Čistě hypoteticky – může se stát, že má druhý dirigent úplně jiný pohled na věc, že se umělecky neshodnete? Jsem velmi rád, že můj dirigentský vývoj zahrnoval všechny kontinuálně navazující asistentké posty. Začínal jsem v roce 2004 jako asistent dirigenta při nastudování Janáčkovy Její pastorkyně, tehdy ještě jako student třetího ročníku na pražské HAMU. Byl to pro mne vzácný a stěžejní okamžik, protože jsem v Janáčkově opeře od malička vyrůstal. Asistoval jsem tehdy dirigentovi Jaroslavu Kyzlinkovi. Naučil jsem se pracovat nejen se svojí (tehdy ještě ne úplně jasnou) představou, ale současně jsem musel respektovat a ctít hudební nastudování hlavního dirigenta. Musím říci, že jsem měl zatím velké štěstí na svoje kolegy a vždy se naše umělecké představy příjemně doplňovaly a vzájemně inspirovaly. Totéž se snažím předávat mladším kolegům-studentům, aby si uměli konfrontovat svoji vlastní představu s hudebním záměrem dirigenta.

Jakobína?
Krásné, radostné a vděčné! Celý zkouškový proces se nesl ve velmi příjemném a inspirativním duchu a já jsem nesmírně šťastný, že jsme mohli představit divákům do celého světa díky operní platformě OperaVision poutavou inscenaci ve skvělém sólistickém obsazení. Záznam z premiéry je stále ke zhlédnutí vedle nejvýznamnějších premiér uplynulých měsíců. To je opravdu pro nás velká čest a radost.

Divadlo je živá záležitost a v průběhu představení se může stát cokoli, jste na to připravený? Za uplynulou dráhu operního dirigenta jsem toho zažil už opravdu mnoho. Dirigoval jsem na narozeninovém dortu, sepnuly se mi omylem svorkou stránky partitury navíc, takže jsem potom otočil úplně do jiného místa, nebo například uprostřed třetího jednání opery vypadl v orchestřišti proud. To jsou momenty, na které musím být jako dirigent připravený. A potom mnoho nástupů, takzvaných stopek, nesouher a podobně. Každá repríza je vždy svým způsobem novou premiérou. Takový adrenalin na symfonickém koncertě nezažijete. Představení se účastní mnoho důležitých složek, vše musí do sebe naprosto přesně zapadat. Všechny tyto aspekty dávají každému provedení určitou živočišnost a kouzlo. A právě to mě na **opeře** moc baví!

V **Ostravě** nyní dirigujete Smetanovu **operu** Tajemství, i to má hlubší význam?

Ano, **ostravská opera** připravuje cyklus všech dokončených oper Bedřicha Smetany, především ke dvoustému výročí jeho narození, ale i v rámci Roku české hudby. Tajemství jsme poprvé uvedli v roce 2017, někteří sólisté i členové kolektivních těles se za tu dobu vyměnili. V polovině října letošního roku se uskutečnila obnovená premiéra. Na jaře 2024 se do Ostravy ještě vrátím k oprášení inscenace Braniboři v Čechách. **Ostravská opera** se vždy pyšnila zajímavými dramaturgickými liniemi. Byly to například české opery, nebo cyklus Operních hitů 20. století – Šostakovičova Lady Macbeth, Brittenovo Zneuctění Lukrécie, Prokofjevův Ohnivý anděl, Tři přání aneb Vrtkavosti života Bohuslava Martinů. To jsou dramaturgické počiny, které jen tak nezapadnou. Významným počinem je také současné uvádění děl tereziňských autorů – Pavla Haase, Hanse Krásky či Viktora Ullmanna. Z tohoto pohledu je zcela jistě **ostravská opera** přední scénou v evropském kontextu.

V Ostravě je možné slyšet i mnohé zajímavé operní sólisty, které jinde v České republice neuslyšíme?

Ostravský soubor nemá velký kmenový sólistický ansámbl, a proto je nutné obsazení doplňovat hosty. Když jsem zde působil ve funkci hudebního ředitele, pravidelně jsme uskutečňovali předzpívání a oslovovali mladé talenty. Zahraniční umělci dostali možnost debutovat v České republice, mnozí se poté vraceli už z evropských scén, aby si nastudovali novou roli a s ní poté pronikali dál do významných divadel. Řada sólistů často dostala v Ostravě první šanci, která potom nastartovala jejich další kariéru.

Působíte i pedagogicky, jak se vám tato činnost prolíná do praxe?

Od roku 2014 učím na JAMU. Loni jsem habilitoval na docenta, vlastně díky covidu, kdy bylo více času na přípravu. Také jsem převzal nově vytvořenou Katedru dirigování a operní režie, která vznikla oddělením Katedry kompozice a multimediální tvorby. Pedagogická práce mě velmi naplňuje, mezi svými kolegy mám spoustu skvělých umělců, kteří můj dirigentský růst přímým i nepřímým způsobem formovali.

Studenti dirigování mají zájem o studium JAMU?

Mám velkou radost, že se v posledních letech zájem o naše tři obory (Dirigování orchestru, Dirigování sboru a Operní režie) neustále rozvíjí. Studenti se hlásí ke konkrétním pedagogům, je to pro nás do budoucna velký závazek, protože se jedná o obory velmi specifické. Máme celkem jedenáct studentů Dirigování orchestru, obor Dirigování sboru studuje pět posluchačů, Operních režisérů máme šest.

Nejste jen operní dirigent, ale věnujete se i symfonické hudbě...

Pravidelnější symfonická zkušenost začala u mě vlastně až v roce 2018, tehdy jsem dostal nabídku od Moravské filharmonie Olomouc. Po dlouhém období výhradně operního dirigenta se mi otevřely nové obzory. V Olomouci jsem působil tři koncertní sezony, i když ve skutečnosti to bylo období kvůli covidu o něco kratší. Bavilo mě spoluvytvářet dramaturgii, podílet se na výběru dirigentů a sólistů.

Léta jste byl sbormistrem sboru dětí a mládeže Kantiléna. Co vám to přineslo?

Na léta strávená v Kantiléně se nedá zapomenout. Tyto okamžiky mi jasně nasměrovaly cestu uměleckého i osobnostního růstu. Vše začalo v mých jedenácti letech, brzy přišla mutace, přebíral jsem doučování, korepetice, dělené zkoušky. Postupně funkci druhého sbormistra a potom v letech 2006 až 2020 i post uměleckého vedoucího. Za vše vděčím letos zesnulému sbormistrovi Ivanu Sedláčkovi, který svým poctivým a osobitým přístupem každého člena Kantilény výrazným způsobem formoval. A potvrdí vám to téměř každý zpěvák, který prošel tímto vzácným kolektivem, že dětství v Kantiléně je zapsáno hluboko v našich srdcích.

Jaké jsou Vaše nejbližší dirigentské plány? Kde vás posluchači budou moci vidět?

V současné době mám za sebou vedle dvou operních premiér i řadu krásných symfonických koncertů. Rád bych zmínil nedávno uvedený Slavnostní zahajovací koncert festivalu Svátky hudby v Dvořákově síni Rudolfiny, abonentní koncert s Karlovarským symfonickým orchestrem nebo koncert Janáčkova akademického orchestru v rámci festivalu Moravský podzim v brněnském Besedním domě. Na sklonku roku 2023 se opětovně vrátím k Moravské filharmonii Olomouc a k Filharmonii Bohuslava Martinů Zlín, v Brně oslavíme významné životní jubileum Jiřího Pavlici, na kterém vystoupí Hradišťtan, Kantiléna a Filharmonie Brno. Hned v úvodu nového roku 2024 se budu podílet jako druhý dirigent na přípravách nové inscenace Smetanova Dalibora v hudebním nastudování Tomáše Hanuse a režiséra Davida Pountneyho. Nesmím opomenout také několikeré hostování na prestižních tuzemských festivalech – Pražské jaro nebo Smetanova Litomyšl. Letošní koncertní a divadelní sezona je tedy velmi pestrá.

[« zpět na začátek](#)